

praktisk Banffelighed af stor Betydning. Jeg mener derfor, at man bør gaa til den lavere Valgretsalders, rent bortset fra, at man ved Hjælp af den skaber det bedste Fundament for Institutionen, nemlig den størst mulige Tillid. Det ærede kongevalgte Medlem (S. N. Hansen) mente, at det var et stort Apparat at sætte i Gang, et Apparat, som maasse var større end den Nytte, det kunde bringe. Det er ganske sikkert, at Arbejdsretterne ville få med mange Sager at gøre, om hvilke man ikke nu kan have nogen Forestilling, fordi de ikke komme frem for Offentligheden. Men selv om der nu ikke kom saa mange Sager, vilde jeg betragte det som et Bevis for, at Retten alene ved sin Tilstedeværelse virkede saaledes, at de gensidige Forpligtelser mellem Arbejdere og Arbejdsgivere blev bedre opfyldte, end de maasse ellers vilde blive, og naar en Ret kan øve en saadan moralsk Virkning, mener jeg, at det alene af den Grund er en heldig Foranstaltning at oprette en saadan Ret. Men endnu mere tror jeg ikke, at man kan sige, at det er for stort et Apparat at sætte i Gang, naar man ser hen til, hvad der kan udrettes herhjemme med Hensyn til at afværge Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, hvor saadanne Stridigheder antage større Omfang. Naar jeg henfer til denne Kamp, som fandt Sted sidste Sommer, og til det Omfang, som denne Kamp muligvis kunde have antaget, til den Skade, som derved kunde være sket her i Landet, og det økonomiske Tab, som derved kunde være blevet foranlediget, saa er jeg af den Mening, at et Apparat, som man opretter for at afværge den Slags Ting, er af den Betslaffenhed, at det sparer Samfundet for en Mængde Udgifter, for meget stort Tab, og saa tror jeg ikke, at det Apparat, som her tilsigtes, kan kaldes for stort.

Det ærede Medlem mente endvidere, at de Institutioner, som her tilsigtes dannede, bør bygges paa de bestaaende Organisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere. Ogsaa i saa Henseende finder jeg Lovforslaget heldigt, fordi det ikke støtter sig til Organisationerne. Man maa nemlig erindre, at de Organisationer, som bestaa i Fagene, af sig selv få Karakteren af Kamporganisationer til at forsøgte den ene Partis Interesser lige over for Modparten, og i forrige Samling blev det ogsaa af det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds (Koch) meget stærkt fremhævet, hvorledes Kapitalmagten ofte gaar hensynsløst til Bærts lige over for Arbejderne og derved skaber denne Modstætning, dette Fjendskab mellem Kapital og Arbejde, som medfører disse store Kampe, som vi ofte have været Vidne til. Men nu forekommer det mig at

være ganske klart, at Organisationer, som staa saaledes skarpt lige over for hinanden, under alle Omstændigheder ikke ville være de rette Midler til at faa Kampen afsluttet paa en heldig Maade. De ere interesserede Parter i Sagen, og Erfaringen viser ogsaa, som det viste sig sidste Sommer og mange Gange tidligere, at naar der skal stiftes Fred mellem Parterne, maa det helst ske ved uinteresserede Mænd ude fra, som søge at mæggle mellem dem, medens det er vanskeligt at faa Freden tilvejebragt ved Parterne selv. Derfor ser jeg saaledes paa det foreliggende Lovforslag, som hviler paa den almindelige Valgrets Basis, at vi her faa en uafhængig Organisation, som virkelig staa frit, og derfor langt bedre vil være i Stand til at mæggle, staae Fred og dømme i Sager angaaende Arbejdsstridigheder end de egentlige Kamporganisationer. Men dernæst er der ogsaa en Mængde Mennesker i Samfundet, som ingen Organisation have, eller som ikke ere Medlemmer af nogen Organisation, og naar man ved Hjælp af en Lov skal sætte Samfundsmagten i Bevægelse, saa skal man ikke begrænse sig til Folk, der have indmeldt sig i en bestemt Organisation, men lade Loven omfatte Borgerne i al Almindelighed, hvad enten de ere Medlemmer af Organisationer eller ikke. Altsaa ogsaa i den Henseende mener jeg, at Lovforslaget er heldigt, at det tager Sigte paa en langt videre Række end de bestaaende Organisationer. — Der fremkom ogsaa fra den ærede Taler Udtaleser, som gik i Retning af at ønske en Udvikling af de private Voldgiftsretter, som for Tiden eksistere. Jeg er selvfølgelig ingen Modstander af de private Voldgiftsretter, jeg ønsker dem al mulig Fremgang, men jeg kan ikke se, at dette Lovforslag paa nogen Maade hemmer deres Virksomhed, det er en frivillig Sag, om man vil søge til de her foreslaaede Institutioner eller til de private Voldgiftsretter. Men rent bortset herfra maa jeg tillade mig at pointere, hvad ogsaa Fællesrepræsentationen i sin Skrivelse har pointeret, at de private Voldgiftsretter er noget, som man kun har i nogle faa Fag i et Par af de største Byer, medens en stor Mængde af Fagene faa selv som den store Mængde af Haandværkerforeninger i Provinserne ganske mangler dem. Naar det er Tilfældet, at der kun er ganske faa Fag, som have disse Voldgiftsretter, og naar det er Frugten af en lang Udvikling, af mange Aars Kampe, at man er naaet dertil, at enkelte eller ganske faa Fag i de store Byer have faaet disse Voldgiftsretter, saa tror jeg ikke, man bør bygge paa, at de ville faa noget stærk Udvikling i den nærmeste Frem-